

Z powyższego wykazu widać, że głównym czynnikiem składowym fauny Ważek rowu dunajckiego jest rodzina *Libellulidae*, fakt ten da się łatwo wytłómaczyć dogodnymi warunkami bytu dla larw gatunków należących do tej rodziny w zbiornikach wodnych o podłożu torfiastem. O ile można sądzić z dotychczasowych badań fauna tej okolicy charakteru górskiego nie posiada.

(Z Muzeum Fizjograficznego Pol. Akad. Um. w Krakowie, w kwietniu 1924).

RÉSUMÉ.

L'auteur présente le résultat des récoltes des Odonates faites dans la fosse tectonique de la rivière de Dunajec (hauteur moyenne ± 602 m.) Parmi les exemplaires normaux recueillis de *Aeschna cyanea* Müll. se trouvent deux mâles de dimension beaucoup plus petites (cf. pag. 78., Nr. I., II.). Il ne m'a pas été possible de déterminer la cause de cette anomalie vu le petit nombre des exemplaires; peut-être que la pénurie de nourriture en est la cause. La présence dans la chaîne des Carpathes de *Lestes viridis* Vanderl. n'a pas été signalée. En somme la faune des Odonates de cette contrée ne semble pas être riche en espèces et ne possède pas de caractère alpestre.

Wykaz chrząszczów, zebranych w Sandżaku Trapezuntskim i Gümisch-chane w Azji Mniejszej w latach 1916—1917. IV.

(Verzeichnis der in kleinasiatischen Sandschaks Trapezunt und Gümisch-chane in J. 1916—1917 gesammelten Coleopteren. IV.)

Podał

Dr. W. EICHLER (Pabjanice).

CANTHARIDAE.

Luciola mingrelica Mén. — Chamsikej, 1 egz. 13. VII. 1917, wieczorem w lot.

Cantharis livida L. v. *melanipes* Muls. — Kialkit, 2 egz. 3. VII. 1917.

Rhagonycha fulva Scop. — Souk-su, 4. VI., 10. VI. 1917, z grabów obficie; Dżewizlik 1 egz. z leszczyzny 26. VI. 1917;

Kialkit 2 egz. 3. VII. 1917. *Rh. nigricollis* Motsch. — Souk-su, 5 egz. 11. V. 1917 z leszczyzny i kasztana jadalnego; wzg. zach. z krzewów 3 egz. 20. V. 1917.

Malchinus nigrinus Schauf. — Trapez. wzg. płd. z jeżyn 3 egz. 6. VI. 1917; Boz-tepe, 1 egz. z krzewów 7. VI. 1917; tamże 2 egz. 16. VI. 1917; wzg. zach. 1 egz. 18. VI. 1917.

Malthodes brevicollis Payk. — Elleu, 4 egz. z krzewów 22. VI. 1917.

Drilus concolor Ahr. — Trapez. droga do Platany, 1 egz. żywy wypadkowo w wodzie 3. VI. 1917.

Hypebaeus flavipes F. — Souk-su, 2 egz. z grabu 11. V. i 3 egz. 17. V. 1917; dol. Piksitu 1 egz. 18. V. 1917; wzg. płdn. 1 egz. 6. VI. 1917.

Henicopus pilosus Scop. — Kessa, 1 egz. 30. VI. i 2 egz. 1. VII. 1917; Dałtaban 2 egz. 29. VI. 1917; Kessa-dagh 2 egz. 2. VII. 1917 wszystkie z trawy.

Dasytes flavipes Ol. — Trapez. wzg. płdn. 1 egz. 16. VI. 1917 z roślin.

Haplcnemus turcicus Schilsky — Trapez. wzg. zach. 1 egz. z jeżyn 3. VI. 1917; wzg. płdn. 1 egz. 16. VI. 1917 z krzewów; Elleu, 5 egz. 21. VI. 1917. *H. tarsalis* Sahlb. — Dżewizlik 3 egz. z kwitnącej łąki 27. VI. 1917.

Dasytiscus rufitarsis Luc. — Ardassa, 9. VII. 1917. 1 egz. z macierzanki.

Danacaea valida Heyd. — Trapez. 20. VII. 1917. *D. pallipes* Panz. — Trapez. wzg. wsch. obficie z kwitn. głogu 20. IV. 1917; Souk-su 8. V. z głogu kwitn.; wzg. płdn. 27. V. 1917 10 egz. z dziewanny i pokrzywy. *D. marginata* Küst. — Trapez. wzg. wsch. 1 egz. z głogu kwitn. 20. IV. 1917; Souk-su 1 egz. z krzewów kwitn. 17. V. 1917; wzg. płdn. 1 egz. 16. VI. 1917. *D. nigritarsis* Küst. — Zinana-Charłari 1 egz. z kwiatów 10. VII. 1917.

CLERIDAE.

Thanasimus formicarius L. — Ardassa 1 egz. 9. VII. 1917.

Trichodes favarius Illig. v. *insignis* Stev. — Dałtaban 1 egz. 30. VI. 1917 z kwiatów. *Tr. favarius* v. *punctatus* Stev. — tamże 1 egz. *Tr. apiarius* L. — tamże 6 egz. *Tr. 4-guttatus* Adams. — Kialkit, 2 egz. 5. VII. 1917; Sadach, 1 egz. 6. VII. 1917. *Tr.*

erratus Champ. — Kessa, 1 egz. 1. VII. 1917. *Tr. frater* Kryn. — Kialkit, 2 egz. 4. VII. 1917.

Necrobia ruficollis F. — Trapez. 1 egz. w mieszkaniu 26. X. 1916; szosa platańska, szkielet 6 egz. 27. X. 1916; wzg. zach. na kościach nad morzem 3 egz. 29. III. 1917 i 5 egz. 18. VI. 1917. *N. violacea* L. — Trapez. 1 egz. 28. V. 1917 nad morzem, szkielet koński; Elleu, 1 egz. 20. VI. 1917; Chamskiej 1 egz. 28. VI. 1917; Zinana-Charłari 3 egz. na kościach 10. VII. 1917. *N. rufipes* Deg. v. *pilifera* Reitt. — Trapez. szosa Platańska 4 egz. 27. X. 1916 na kościach; tamże 12 egz. 29. III. 1917; ujście Piksitu w osadach 1 egz. 1. IV. 1917.

OSTOMIDAE.

Temnochila coerulea Ol. — Ardassa, pod korą pnia sosnowego 2 martwe egz. 9. VII. 1917.

Thymalus aubei Lév. — Elleu, 1 egz. pod korą 21. VI. 1917.

NITIDULIDAE.

Brachypterus urticae F. — Elleu 2 egz. 23. VI. 1917.

Soronia grisea L. — Kessa, 2. VII. 1917. 2 egz. na łądydze dziewanny; Sadach 3 egz. 6. VII. 1917, tamże.

Epuraea abietina J. Sahlb. — Trapez. wzg. płd. z kwitn. krzewów 2 egz. 16. VI. 1917. *E. florea* Er. — Kessa, 1 egz. 8. VII. 1917.

Omosita discoidea F. — Trapez. wzg. płdn. na grzybie kapeluszu. 5 egz. 23. X. 1916; tamże na trupie szczura 6 egz. 26. X. 1916; wzg. wsch. szkielet koński 1. IV. 1917.

Nitidula flavomaculata Rossi. — Ujście Piksitu 1 egz. na trupie delfina 2. V. 1917. *N. rufipes* L. — tamże 1 egz. *N. carnaria* Schall. — Trapez. wzg. wsch. na szkielecie końskim 1 egz. 1. IV. 1917; strona zach. nad morzem na szkielecie rybnym 1 egz. 10. VI. 1917; Kialkit, 2 egz. 4. VII. 1917 na padlinie suchej.

Pria dulcamarae Scop. — Kessa, 2 egz. 1. VII. 1917 z Cruciferae.

Meligethes coracinus Sturm. — Elleu. 23. VI. 1917, 2 egz. *M. aeneus* F. a. *coeruleus* Marsh. — Trapez. góra wsch. z kwitn. krzewów 2 egz. 25. III. i 1. IV. 1917; Boztepe z Cruciferae 3 egz. 6. V. 1917; wzg. płdn. z dziewanny 1 egz. 6. VI. 1917. *M. sub-*

rugosus Gyll. — Kialkit, 4 egz. z kwiatów 4. VII. 1917. *M. umbrosus* Sturm. — Chamsikej 4 egz. z krzewów kwitn. 28. VI. 1917; Ardassa, 1 egz. 9. VII. 1917 z macierzanki; Zigana-dagh, 2 egz. 13. VII. 1917 z kwiatów w lesie sosnowym. *M. maurus* Sturm. — Daftaban, 1 egz. 29. VI. 1917. *M. flavipes* Sturm. — Elleu, 3 egz. 21. VI. 1917. z kwiatów; Dzewizlik 2 egz. 26. VI. 1917 z krzewów kwitn.; Kialkit, 1 egz. 3. VII. 1917; Sadach, 4 egz. 6. VII. 1917 z kwiatów. *M. planiusculus* Heer. — Boz-tepe z kwiatów 2 egz. 21. V. 1917; wzg. zach. z kwiatów. 1 egz. 18. VI. 1917; Dzewizlik 1 egz. z krzewów kwitn. 26. VI. 1917. *M. lugubris* Sturm. — Trapez. 2 egz. 21. V. 1917.

Cybocephalus politus Germ. — Sadach, 2 egz. 6. VII. 1917 z osiny.

CUCUJIDAE.

Monotoma picipes Hrbst. — Trapez. wzg. pldn. 2 egz. z krzewów 16. VI. 1917.

Silvanus surinamensis L. — Trapez. w ryżu 1 egz. 22. X. 1916; w mieszkaniu 2 egz. 8. III. 1917.

Cathartus advena Waltl. — Elleu. 1 egz. 23. VI. 1917.

CRYPTOPHAGIDAE.

Cryptophagus dentatus Hrbst. — Trapez. z ostu kwitn. 1 egz. 24. X. 1916; Boz-tepe pod drzewem olszowem 21. II; Souk-su 1 egz. z głogu 21. IV., 27. V., 16. VI. 1917; Dzewizlik 1 egz. 26. VI. 1917. *Cr. distinguendus* Sturm. — Elleu, 1 egz. z pigwy 22. VI. 1917. *Cr. lycoperdi* Hrbst. — Boz-tepe w starych grzybach (Myelomycetes) 9 egz. 21. V. 1917.

Atomaria peltata Kr. — Sadach 1 egz. 6. VII. 1917. z pigwy. *A. turgida* Er. — Dzewizlik, 1 egz. 26. VII. 1917.

Ephistemus globulus Payk. — Trapez. ruiny zamku w zgniłej słomie 1 egz. 20. XI. 1916. *E. dilutus* Reitt. — tamże 1 egz.

EROTYLIDAE.

Triplax melanocephala Latr. — Zinana-Charłari 5 egz. 10. VII. 1917. w grzybie kapeluszowym.

PHALACRIDAE.

Phalacrus fimetarius F. — Trapez. wzg. pldn. z pola pszenicy koszeniem 1 egz. 16. VI. 1917. *Ph. fimet. v. humberti* Rye — Daltaban 1 egz. 29. VI. 1917.

Olibrus aeneus F. — Kessa, 1 egz. z krzewów 2. VII. 1917. *O. millefolii* Payk. — Souk-su z jaskrów 1 egz. 8. V. 1917; tamże 1 egz. 17. V; szosa Platańska nad rzeką 1 egz. 3. VI. 1917. *O. corticalis* Panz. — Daltaban 2 egz. 29. VI; Kessa 8 egz. z krzewów 2. VII. 1917; Kialkit 2 egz. 4. VII. z kwiatów; Sadach 6. VII. 3 egz. z wierzby; Kessa, 1 egz. 8. VII. 1917 z rumianku. *O. bicolor* F. — Elleu 2 egz. z krzewów 21. VI. 1917; Kialkit 12 egz. 5. VII. 1917 z kwiatów głogu. *O. affinis* Sturm. — Trapez. dol. Piksitu 1 egz. z roślin 12. VI; Boz-tepe 1 egz. 6. V; wzg. zach. 2 egz. z łąki 28. V. 1917; Trapez. 3 egz. 18. VII. 1917 z roślin kwitn. w dol. Piksitu.

LATHRIDIIDAE.

Lathridius pandellei Bris. — Trapez. wzg. zach. wysiany z próchna wierzbowego 1 egz. 12. XI. 1916; Boz-tepe pod olszyną 1 egz. 21. II., 10. III.; Souk-su z grabu 3 egz. 17. V.; wzg. pldn. z pigwy 1 egz. 27. V., i z krzewów 16. VI. 1917; Dżewizlik 1 egz. z grabu 26. VI. 1917. *E. constrictus* Gyll. — Trapez. wzg. pldn. 1 egz. z olszyny 6. VI. 1917. *L. nodifer* Westw. — Trapez. wzg. pld. z krzewów 1 egz. 16. VII. 1917.

Enicmus minutus L. — Trapez. 5 egz. 12. XI. 1915.

Corticaria obscura Bris. — Trapez. wzg. pld. 1 egz. z leszczy 6. VI.; za Boz-tepe 6 egz. z krzewów 7. VI. 1917.

Melonophthalma transversalis Gyll. — Trapez. dol. Piksitu, z krzewów 1 egz. 12. VI. 1917. *M. distinguenda* Comolli — Souk-su z morwy 1 egz. 8. V. 1917. *M. similata* Gyll. — Dżewizlik 3 egz. 26. VI. z czereśni; Elleu 2 egz. 22. VI. 1917 z krzewów.

Migneauxia crassiuscula Aub. — Souk-su, wysiany 1 egz. z liści 4. XI. 1916; wzg. wsch. las dębowy wysiane 2 egz. 11. XI. 1916; wzg. zach. wysiany 1 egz. z próchna wierzbowego 12. XI. 1916.

Coluocera formicaria Motsch. — Trapez. wzg. pld. u mrówek masowo pod kamieniem 29. V. 1917.

MYCETOPHAGIDAE.

Mycetophagus 4-guttatus Müll. — Trapez. wzg. zach. wysiany z próchną wierzbowego 1 egz. 12. XI. 1916.

Typhaea stercorea L. — Souk-su, 1 egz. ze świerku 9. VI. 1917.

Berginus tamarisci Woll. — Trapez. wzg. zach. 1 egz. z leszczyzny 24. IV. 1917.

CISIDAE.

Cis boleti Scop. — Souk-su, pod korą jabłoni i w próchnie 8 egz. 2. IV. 1917, Trapez. wzg. płdn. 1 egz. z leszczyzny 1. VI. 1917. *C. micans* F. — Trapez. wąwóz wschodni w hubie (*Polyporus*) 2 egz. 29. XI. 1916.

Octotemnus glabriculus Gyll. — tamże 5 egz.

ENDOMYCHIDAE.

Sphaerosoma circassicum Reitt. — Trapez. wzg. wsch. na grzybie kapelusz. w lesie dębowym 11 egz. 25. X. 1916; Souk-su, 2 egz. 10. XI. 1916, 1 egz. wysiany z liści 4. XI. 1916. *Sph. lederi* Reitt. — Souk-su wysiany z liści 1 egz. 15. I. 1917.

COCCINELLIDAE.

Subcoccinella 24-punctata L. — Trapez. wzg. zach. 1 egz. w gliniance 23. III. 1917.

Adonia variegata Goeze — Trapez. wzg. zach. 1 egz. z krzewów 28. V. 1917. *A. varieg. a. constellata* Laich. — Trapez. dol. Piksitu 1 egz. 18. V., z roślin; wzg. zach. 1 egz. 18. VI. 1917.

Semiadalia 11-notata Schneid. a. *9-punctata* Fourcr. — Trapez. wzg. zach. z ostu 28. V. 1917.

Adalia bipunctata L. — Trapez. dol. Piksitu 13. XI. 1916 i 1. IV. — 10. VI. 1917.

Coccinella 7-punctata L. — Trapez. wzg. wsch. 25. X. 1916; Boz-tepe 21. II. i 22. III. 1917 po 1 egz. z roślin; nie częsta. *C. 10-punctata* L. — Souk-su 2 egz. z leszczyzny 17. V.; wzg. płdn. z krzewów 1 egz. 27. V. 1917. *C. 10-punct. a. pellucida* Wse. — Trapez. wzg. płdn. z olszyny 1 egz. 6. VI. 1917. *C. 10-punct. a. subpunctata* Schrank. — Souk-su z głogu 1 egz. 8. V. 1917. *C. 10-punct. a. 6-punctata* L. — Trapez. wzg. wsch. z leszczyzny 1. egz. 12. V. 1917. *C. 10-punct. a. guttatopunc-*

tata L. — Trapez. wzg. płdn. 1 egz. z leszczyny 1. VI. 1917. *C. 10-punct.* a. *bimaculata* Pont. — Souk-su 1 egz. 4. VI. 1917. *C. 10-punct.* ab. *nova semirubra* m. — Souk-su, 1 egz. z głogu 8. V. 1917; (przednia połowa pokryw czerwona z drobnym ciemnym punkcikiem na barkach). *C. 14-pustulata* L. — Trapez. wzg. zach. z *Chrysanthemum* 2 egz. 24. IV.; Souk-su, 1 egz. 8. V.; dol. Piksitu 1 egz. 18. V., 18. VII. 1917. *C. conglobata* L. — Souk-su pod kam. 1 egz. 26. III. 1917. *C. conglobata* a. *gemella* Hbst. — Trapez. wzg. zach. z winorośli 28. V i 3. VI. 1917, 4 egz.

Mysia oblongoguttata L. — Souk-su na ścieżce w lesie świerkowym 1 egz. 26. III. 1917.

Vibidia 12-guttata Poda — Trapez. wzg. zach. z krzewów 1 egz. 24. IV.; Souk-su z grabu 1 egz. 11. V.; wzg. płd. 1 egz. z krzewów 27. V. 1917.

Thea 22-punctata L. — Souk-su z krzak. dębowych 2 egz. 21. IV.; wzg. zach. 1 egz. 10. VI. 1917. *Th. 22-p.* ab. *20-punctata* F. — Elleu, 1 egz. 22. VI. 17.

Propylaea 14-punctata L. a. *fimbriata* — Boz-tepe z pokrzywy 1 egz. 21. V. 1917.

Chilocorus bipustulatus L. v. n. *meridionalis* m. — Trapez. 1. IV.—18. IV. 1917 wokoło, z rozmaitych krzewów, 14 egz. (wszystkie bez wyjątku egzemplarze ze wszystkich miejscowości Kaukazu, zwiedzanych przezemnie oraz z Azji Mniejszej przytem w różnej porze roku, nigdy nie są czarne, jak środk. europejskie, lecz zawsze czerwone).

Exochomus 4-pustulatus L. — Trapez. wzg. zach. po 1 egz. 24. IV. i 18. VI. 1917.; Souk-su 8. V., 11. V., świerk, leszczyna, 4 egz; wzg. płdn. 1. VI. 1917, 1 egz. *E. flavipes* Thunbg. — Trapez. 20. VIII.—11. XI. 1916; 28. III.—18. VIII. 1917, 7 egz. pod kamien., z ostu i innych roślin; Souk-su, 1 egz. 4. VI. 1917.

Platynaspis luteorubra Goeze. — ujście Piksitu, 1 egz. z osadów 1. IV.; wzg. płdn. na kamieniu 1 egz. 27. V. 1917.

Hyperaspis reppensis Hrbst. — dol. Piksitu, Trapez. 1 egz. pod kamien. 22. III. 1917.

Pullus ferrugatus Moll. — Trapez. 1 egz. VI. 1917. *P. auritus* Thunb. — Sadach, 6. VII. 1917, 1 egz. z dębu. *P. subvillosus* Goeze — Trapez. wzg. wsch. z głogu kwitn. 1 egz. 20. IV; Souk-su 2 egz. 18. V., wzg. wsch. 1 egz. 12. V.; Boz-tepe 2 egz. 21. V.; wzg. zach. 2 egz. 28. V. 1917 z leszczyny, cze-

reśni, róży. *P. ater* Kug. — Trapez. wzg. zach. 1 egz. pod kam. 23. III.; wzg. wsch. 1 egz. 25. III.; wzg. zach. 1 egz. 10. VI. 1917. *P. suturalis* Thunb. — Sadach 1 egz. 7. VII.; za Boz-tepe z sosny 1 egz. 7. VI. 1917.

Scymnus frontalis F. — Souk-su 21. IV., 8. V., 17. V.; Trapez. wzg. zach. 24. IV.; za Boz-tepe 7. VI. i 16. VI. 1917 pojedynczo 6 egz. z różnych krzewów. *S. apetzi* Muls. — Trapez. wzg. wsch. 1 egz. 12. V.; wzg. zach. 4 egz. 28. V. i 2 egz. 10. VI.; za Boz-tepe 1 egz. 7. VI. 1917 z leszczyny i innych krzewów. *S. apetzi* a. *4-guttatus* J. Müll. — Trapez. Góra wsch. 2 egz. pod kam. 25. III. 1917.

Nephus bipunctatus Kug. — Trapez. wzg. wsch. 25. X., 1 egz.; dol. Piksitu 2 egz. 13. XI.; Boz-tepe 1 egz. 19. XI. 1916 pod kamieniem.

Stethorus punctillum Wse. — Trapez. wzg. zach. 1 egz. 24. IV.; Souk-su 1 egz. ze świerka 9. VI. 1917.

Lithophilus connatus Panz. — Kialkit, 1 egz. pod kamien. 4. VII. 1917.

* * *

Corrigenda:

Carabus bouplandi Men. ab. fioletowa = *C. nordmanni* Chd. var. n. *trapesuntica* m.

Elaphrus riparius L. v. nova *eichtleri* Lutsch. e litt. = *E. riparius* L. f. typ.

Addenda:

Olisthopus fuscatus Dej. — Trapezunt, 11. V. 1917, 1 egz. pod kamieniem.

Dwie ciekawe odmiany motyli.

(Deux intéressantes aberrations des Lépidoptères).

Podał

JAN ROMANISZYN.

1. *Melitaea didyma* O. ab. *marginata* Księżopolski.

Jedną ♀ tej odmiany złowiłem 30. VII. 1923 w Hrebennem wsi położonej między Rawą Ruską a Bełzcem na północ od Lwowa.